Hivatásszeretetből

Portrék — kitüntetett pedagógusokról

Amikor tegnap iskoláról iskolára meglátogattam azt a négy szegedi pedagógust, akik kimagasló munkájukért a fővárosban kitüntetést kaptak, valamennyiük asztalán még friss volt a virágcsokor, növendékeik szeretetének, ragaszkodásának megannyi apró figyelmessége.

Vozáry Pálné

munkahelyén, a Ságvári gimnáziumban éppen rektori szünet volt, korrepetálás közben találtam. Mint egykori tanárjelölt 1946-ban került ki a pesti egyetem műhelyéből, elsők között, akik tanári diplomájukat már a felszabadult országban kapták. Igaz, első három havi fizetéséből még egyetlen tojást sem kapott a piacon, de néhány napja a pedagógus pálya legmagasabb kitüntetését vehette át a minisztériumban. Az ő életútja amolyan eleven grafikon: szemléletes tanúbizonysága pedagógusaink megbecsülésének. Tíz esztendeje fizika tanár, s az iskola jellege folytán a végzős tanárjelöltek szakvezetője is.

— Rohamosan fejlődnek a természettudományok, fizikára pedig kiváltképp szükség van — véli alig leplezett szakmai büszkeséggel. Végzős egyetemisták útjának egyengetése az iskolapadokig naponta megújuló, állandó önképzést kíván.

1964-ben az iskola fizikus tanáraival közösen készítette azt a munkafüzetet, melyet a középiskolák több mint tíz éve tantervbe vett fizikai gyakorlatain országosan használnak. A szegedi fizika tanárok munkaközösségének vezetője, s a Ságvári gimnáziumban külön szakköre van. Egyik tanulója, *Bor* Zsolt, a televízió vetélkedőin kimagaslóan szerepelt, s meghívást kapott a nemzetközi diákolimpiára. Mikor Vozáry Pálné annyi sok szeretettel beszél erről, kicsit magáról is vall.

Nagy Jánosné

a Tanárképző Főiskola II. számú gyakorló általános iskolájának egyik első osztályát tanítja. Kicsengetés után képek, számolókuglik, faliszőttesek hangulatos társaságában fogadott. — Ez az én birodalmam és gyerekeimé — mutat körül —, akiknek meg kell szokniuk az iskolát, mint új környezetet. Célom, hogy a legkisebbeket lehetőleg bukás nélkül, zökkenőmentesen segítsem át az óvodából az iskolába.

Pályafutásáról faggatom, amit ő is bombatölcsérektől meredező utcákon iskolába járva kezdett 1945-ben, Petőfitelepen.

— Szerencsés vagyok, mert óvodába lépésemtől fogva tanítani akartam. S íme — alig tudok hinni az elmúlt napoknak —, mintha álmodtam volna. Igaz, a negyvenes évek végén egyik szakfelügyelőm megjósolta: fogok még gratulálni magának kitüntetése után. A jóelőre beígért táviratot szombaton kaptam meg.

Nagy Jánosné szeptemberben huszadik alkalommal kezdi elsősökkel az új tanévet, tehát jubilál. Iskolai vezetőiről, szakfelügyelői bátorításáról, irányításáról beszél, meg a tantestület példás egységéről, melyek nemcsak elégedetté teszik, hanem ilyen nagy megtiszteltetés részesévé is segítették. Egyébként érdekesség, hogy tanítóképzős korában azon az évfolyamon ketten kaptak jelest pedagógiából. A másik kislány Veres Ilona volt.

Veres Terézia,

a Marx téri napközi-otthonos óvoda helyettes vezetőjének nővére, aki szintén kitüntetést kapott pedagógusnapon. Modern berendezésekkel, pazar mesevilág hangulatát árasztó játékteremben mutat körül nevetve: „Kicsi a világ! Kapcsolatom Nagy Jánosnéval most már személyes és gyakorlati is, hiszen a mi kicsinyeinket többek között ő „viszi" tovább.

Hivatása a gyermekszeretet — írhatnánk személyi igazolványába, hiszen a munkaidő nála tényleg csak eredmény, olyan tevékenység következménye, melyre dolgos délutánokon, estéken készül. Központi óvodában dolgozik, s a hazai-külföldi szakirodalommal foglalkozva tart bemutatókat óvónők továbbképző tanfolyamain. Szovjet, jugoszláv, lengyel vendégek hallgatták már előadásait és persze a szarvasi óvónőképző gyakorlatra ideküldött másodéves hallgatói, akiket arra a lelkiismeretes munkára nevel, melyet immár tizennyolcadik esztendeje maga is végez.

Hantos Mihályné

a Rókusi általános iskolában csak egy óra után fejezte be negyedikeseivel az órát. Vele is osztályteremben találkoztam. Az ő útja a Szentgothárd melletti parányi nemzetiségi iskolából, vend gyerekek készségesen figyelő tekintetétől vezetett a pedagógus munka napi áldozatvállalásokkal teli, szép mesterségének világába. Életének nagy része nem városok aszfaltos kövein, iskolába bandukoló diákok társaságában, hanem Nagyszéksós, Mórahalom tanyai osztályaiban telt. Szegedre örök emlékként hozta magával az egyszerű parasztgyerekek környezetében megismert hivatás dolgos-fárasztó, mégis szép pillanatait.

Itt az alsótagozatos szakmai munkaközösség vezetője, s a korszerű szemléltetési eszközök legtöbbször az ő kísérletező munkájával kerülnek az iskolai oktatásba.

Véleménye szerint miért kapta a kitüntetést?

Nem pénzért, kitüntetésért tanítok. Hivatásszeretetből...

N. I.

A Lengyel Kultúra estje Forráskúton

A forráskúti művelődési ház igazgatósága tervbe vette, hogy folyamatosan baráti estéken ismerteti meg a falu népével az európai népek életét, kultúráját. E program keretében került sor vasárnap este a községi művelődési házban a lengyel kultúra estjére. Az esten megjelent és hazája életéről tájékoztató előadást tartott Mjacseszláv Mitkiovics, a budapesti Lengyel Kultúra igazgató-helyettese. Ezután az egész estét betöltő műsorban négy kisfilmet is bemutattak a baráti Lengyelország életéből. Megtekinthették az ezeréves Lengyelország millenniumi ünnepsége alkalmával rendezett katonai díszszemléről készített filmet is.

Meghalt Ács Gyuri bácsi

Legutóbb az első Dél-Alföldi Népművészeti találkozón láttuk és csodáltuk meg, ki tudja hányadszor, a 80. évéhez közeledő tápéi ember korát meghazudtoló, bámulatos frisseségét. A táncos lábú Gyuri bácsi, a Tisza menti nép kultúrájának külföldön és itthon megbecsülést szerzett nesztora — nincs többé. Emlékét őrzi az a hatalmas anyag, melyet az Állami Népi Együttestől kezdve a Szegedi Nemzeti Színházon át öntevékeny művészeti csoportok, így többek között az ÉDOSZ együttes koreográfusai, a néptánc szorgalmas munkásai jegyeztek le és komponáltak műsoraikba. Nem látjuk őt többé feleségével, Mari nénivel ropogos csárdást járni, de az utókornak örökre megmarad a tápéi nép örömét-bánatát, jókedvét és szomorúságát felejthetetlenül táncba oldó művészete.

A tápéi temetőben, ma, kedden délelőtt 11 órakor búcsúztatják.

Szegény kis nyomozó

Ősbemutató a Szegedi Nemzeti Színházban

Tavaly azzal váltunk el a *Szegény kis betörőtől*, a darabtól és a címszereplőtől is, hogy Maróti kisasszony, a betörő, véglegesen kiábrándult a krimiből. Szombat este a darab folytatásának, a *Szegény kis nyomozónak* az ősbemutatóján kiderült, hogy erről szó sincs: a kiábrándulás nem volt se teljes, se végleges. Vera kisasszony nyugtalan fantáziáját nem csendesítette le sem a lecke, amit a tavalyi darab végén kapott, sem az, hogy a házasság nyugodt vizeire evezett.

Illetve még nem egészen a házasságába. *Kövesdi Nagy* Lajos szövegkönyve azzal a pillanattal folytatja a cselekményt, amivel a Szegény kis betörőt abbahagyta: Vera menyasszony. Az új darab kezdetén Péterrel, a vőlegényével, Zsuzsival, a barátnőjével, aki szintén menyasszony, Ferikével, a másik férjjelölttel és a papával, Maróti professzorral — mind az öten az első darab jól ismert szereplői — elindulnak Budapest új, „világvárosi" szórakozóhelyére, a most nyílt Krokodil-bárba, hogy a lányok lányságuktól, a fiúk a szabad legényélettől búcsúzzanak.

A cselekmény itt a bárban bontakozik ki. Az öt rokonszenves ember egy ellopott nyakék miatt fantasztikus bonyodalmakba keveredik. Találkoznak a veszedelmesen csinos Frau Liebnerrel, aki jelenleg milliomos, de két éve még táncosnő volt, Pampánival, az ékszertolvajjal, Alfonzzal, a bűntársával és két mulatságosan kedves figurával, a Detektívfelügyelővel és Bodnár detektívvel. A bonyodalmak kezdetben még valamelyest valószerűek, de később egyre képtelenebbek, kúszábbak, homályosabbak és áttekinthetetlenebbek. A befejezés trükkös, kétszeres csattanója ugyan némiképp magyarázza és feloldja ezt a sok képtelenséget, mégis kétségtelen, hogy a cselekmény előrehaladásával maga a történet, tehát a krimi — az egyre valószerűtlenebb fordulatok miatt — lényegtelenné és érdektelenné válik, s előtérbe kerül ennek a zenés vígjátéknak *tulajdonképpeni és igazi műfaja: a revű.*

A lényeg itt a látványosság, a tánc. A cselekmény mellékes: az igazi krimivel ellentétben nem alkalmas semmiféle — gondolati, logikai stb. — izgalom kiváltására. *Bozóky* István határozott, rendkívül kidolgozott, biztos kezű rendezésének legfőbb értéke az a felismerés, hogy a darab műfaja valójában rejtett. Ezért mindenképpen helyeselhető és dicsérhető, hogy a revűt állította az előadás középpontjába. A nézők biztosan nem fognak haragudni ezért: a táncok szépek, érdekesek, mozgalmasak, lendületesek, sőt még kifejezőek is, legtöbbször tartalmat hordoznak. *Imre* Zoltán koreográfiája színes kavargást, igazi revűt varázsolt a színpadra. A változatos, mozgalmas táncokhoz jó játékteret nyújtottak *Sándor* Lajos díszletei, s az előadás szó szerinti színességét elsősorban *Gyarmathy* Ágnes jelmezei biztosították.

A népszerű *Nádas* Gábor —*Szenes* Iván szellemes szövegére írt zenéje most is kellemes, hangulatos, bár talán nem olyan karakteres, mint a Szegény kis betörőé. Újdonság viszont, hogy a kíséret feladatait a szegedi színházban most először — hiába ez a divat! — gitáros együttes, a *Fortuna-zenekar* látta el, *Csala* Benedek vezetésével, ügyesen és néhol túl hangosan.

A szereplők közül mindenekelőtt a két detektív figuráját alakító *Kátay* Endre (Felügyelő) és *Kovács* János (Bodnár) játékát emeljük ki. Mindketten karaktert, jellemet formáltak. Sikeres jellemalakítás *Bordás* Dezső szelíd természetű, de kemény öklű Ferikéje. *Kovács* Gyula (Maróti), *Jászay* László (Péter), *Demjén* Gyöngyvér (Vera) és *Falvay* Klára (Zsuzsa) szerepe viszont gyengébb, alig ad színészi feladatokat. De mindannyian kitűnően énekeltek és táncoltak. *Kovács* Zsuzsa (Frau Liebner) inkább táncaival és puszta megjelenésével — a puszta itt gyakran majdnem szó szerint értendő — hatott, mint játékával. Nem akadt igazi színészi tennivaló *Mentes* József (a Krokodil-bár vezetője) számára sem. *Lakky* József (Pampáni) mulatságos volt, *Ajtay* Gábort (Alfonz) villanásnyi szerepben láttuk.

Ökrös László

Út az iskolából

Idén 1600 nyolcadik osztályos fejezi be általános iskolai tanulmányait Szegeden. Közülük 112 fiú és 142 lány nyert fölvételt az itteni szakközépiskolákba; a Csongrád, Bács és Békés megyékből felvett diákokkal együtt hétszázharminchárman tanulnak majd a szakmát nyújtó szegedi intézményekben. A gépipari, az erdészeti, a mezőgazdasági és a textiltechnikumba összesen 296 nyolcadikost vettek fel. A gimnáziumok padjaiban 228 fiú és 416 lány folytathatja majd tanulmányait, ezeknek a fiataloknak nagy része szegedi.

Az általános iskolák számára lezárultak a szakmunkásfölvételek is a szegedi ipari szakmunkásképző intézetekben. Eddig a 2136-os keretszám 80 százalékát töltötték be, viszont számos szakmában van még fenntartott hely az érettségizettek számára. A vasipar, a műszerész, az autókárpitos és a kereskedő szakma kínál még lehetőséget; a textilművekben pedig külön fonószövő osztályt indítanának érettségizett lányok részére, ha elég jelentkező lenne.

Bírósági ítéletek

ELÍTÉLTÉK A GÁZOLÓ ORVOST

Lapunkban annak idején megírtuk, hogy ittas állapotban gépkocsit vezetve súlyos balesetek előidézője volt dr. Domján Gyula egyetemi docens, Szeged, Roosevelt tér 14. szám alatti lakos. 1966. december 31-én hajnali 4 órakor a Hungária bárból távozva ült volán mögé, s útközben a rendőrjárőr jelzésére sem állt meg, tovább hajtott. Az Oskola utcán, az Aradi vértanúk terén, az Április 4 úton hol az úttesten, hol a gyalogjárdán hajtott. Így ütötte el az úttesten gyalogosan haladó Karai Flórián szegedi lakost, aki agyrázkódást, koponyaalapi törést szenvedett. A gépkocsival fának hajtva megsérült dr. Domján Gyula és a kocsiban utazó Ipacs László is.

A szegedi járásbíróság az ügyben most hirdetett ítéletet. Dr. Domján Gyulát 1 év 8 hónapi szabadságvesztésre ítélte, valamint 3 évre eltiltotta a gépjárművezetéstől. A büntetés végrehajását 5 évi próbaidőre felfüggesztette.

HÁZASPÁR A VÁDLOTTAK PADJÁN

Prágai László 29 éves, foglalkozásnélküli, Szeged, Alsókikötő sor 8/a és 20 éves felesége ellen büntető eljárást indítottak, mert különféle ürügyekkel pénzt csaltak ki hiszékeny emberektől. Furfangjuk közt szerepelt telekvásárlásra kért kölcsön, lakáscsere fejében átvett többezer forint, sőt a felesége kétrendbeli zsarolást is elkövetett egy idősebb emberrel szemben. Prágai Lászlót 8 rendbeli folytatólagosan elkövetett csalás miatt 1 év és 10 hónapi szigorított büntetés-végrehajtási munkahelyre, feleségét ugyanezekért, valamint kétrendbeli zsarolásért jogerősen 2 év 6 hónapi szabadságvesztésre ítélte a Csongrád megyei bíróság.

MEGTÁMADTA VENDÉGLÁTÓJÁT

Rablás miatt állt a Csongrád megyei bíróság előtt Bende Pál 29 éves, Deszk, Kossuth tér 5. szám alatti lakos, büntetett előéletű. A községben italozott ismerősével, egy idős emberrel, aki közben célzást tett Bende rendezetlen családi életére. Záróráig maradtak együtt, majd utána elváltak. Bende az utcán utánafutott vendéglátójának, s azt tettleg bántalmazta, elvette pénztárcáját, lecsatolta karóráját, amelyet másnap értékesíteni akart. Tekintettel Bende Pál súlyos betegségére, a Csongrád megyei bíróság a büntetést 2 évi jogerős börtönbüntetésben állapította meg.

Nőstényfarkas

Új film

Az eset, amelyet ebben a filmben látunk, a valóságban is megtörtént. Haim *Oliver*, a forgatókönyv írója járt egy javítóintézetben, ahol találkozott egy fékezhetetlen lánnyal, Nőstényfarkassal, és találkozott egy igazgatóval, aki nem volt különösebben képzett, de szerette növendékeit, s ezért munkája sikerrel járt Nőstényfarkast is visszavezette a társadalomba.

Az ilyen esetek a valóságban nyilván gyakoriabbak, mint ahogy a kívülállók gondolják. Nem is minden tanulság nélkül valók. Elemzésüknek, feldolgozásuknak egyik lehetősége az, amit Rangel *Vlancsov*, a rendező megvalósított: az ifjúsági bűntettek, a fiatalok lezüllésének okai között kiemelten hangsúlyozza *a felnőttek, a társadalom felelősségét.*

Letagadhatatlan azonban, hogy bármennyire is igaz mindez, a probléma ilyen megfogalmazása magában rejti egyfajta *sematizmus* veszélyét. Minden tartalmassága ellenére tartalmaz bizonyosfokú naivitást, s ez ennek a bolgár filmnek egyik fő baja, amellett, hogy tematikailag tulajdonképpen *nem egységes.* A film első felében a lány, a Nőstényfarkas, a második részben az igazgató konfliktusairól van szó. A kettő között persze van kapcsolat, de az anyag ismertetésének ez a módja a problémák mélységének megmutatását szükségszerűen elhanyagolja. Egy kissé *a felületen* mozog, kevés újat és kevés lényegeset mond.

A film két főszerepét a tehetséges Ilka *Zafirova* (Nőstényfarkas) és a markáns Georgi *Kalojancsev* (Igazgató) játssza.

Ö. L.

Közlekedési balesetek

Gyorshajtás következtében Fehértónál a vizes árokba borult billenős tehergépkocsival Sánta Károly nyírpazonyi lakos. A gépkocsiban az általa okozott kár mintegy 15 ezer forint. Büntető eljárást indítottak ellene.

Defektet kapott Kisteleknél Klicskovics Dusán jugoszláv állampolgár gépkocsija, amely az úttesten megpördült, majd az útmenti fának szaladt. Két utasa megsérült.

Szegeden a Szilléri sugárút 11/b számú ház előtt Dorogi Sándor 9 éves, Kereszt utca 31. szám alatti lakos irányjelzés nélkül akart kanyarodni kerékpárral. Elütötte személygépkocsival Gyapjas István, odessza-lakótelepi (23-as épület) lakos. A kisfiú súlyos sérülést szenvedett. Gyapjas a helyszíni vizsgálat elől nem mehetett tovább, a kisfiút nem szállíthatta el, s ezért megkérte az utána ugyancsak személygépkocsival érkező Mojzes Sándor, Újszeged, Középkikötő sor 24. szám alatti lakost, hogy a gyermeket szállítsa kórházba. Mojzes ezt megtagadta. A Csongrád megyei Rendőr-főkapitányság közlekedésrendészeti osztálya ezért Mojzestől a jogosítványt bevonta és büntető eljárást indított ellene.

Az okozott súlyos balesetet a nemzetközi útvonalon, a röszkei bekötőútnál. Zsemberi Ferenc, Röszke, III. kerület 184. szám alatti lakos motorkerékpáron haladt a késő esti órákban, s az út mentén egy őz nekifutott. Zsemberi elesett és súlyos sérülést szenvedett.

RÁDIÓMŰSOR

Kossuth Rádió

4.26 Rákóczi induló. 4.30 Hírek. Időjárásjelentés. 4.32—7.58 Hajnaltól reggelig! Zenés műsor. 5.00 Hírek. Időjárásjelentés. 5.30 Reggeli krónika. 5.50 Falurádió. 6.00 Hírek. Időjárásjelentés. 6.30 Hírek. Időjárásjelentés. 7.00 Reggeli krónika II. 7.30 Új könyvek. 8.00 Hírek. Időjárásjelentés. 8.05 Műsorismertetés. A budapesti mozik és a vidéki színházak műsora. 8.22 Szimfonikus zene. 9.00 A gyermekrádió műsora. 9.40 Tánczene. 10.00 Hírek. Hazai lapszemle. Időjárásjelentés. 10.10 Kamarazene. 10.41 Hol történt? 10.51 Johnny Bumm. Kopányi György kétrészes zenés tragikomédiája. 12.00 Déli harangszó. Hírek. Időjárásjelentés. 13.00 A budapesti színházak műsora. 13.03 Szeberényi Lehel írása. 13.20 Operarészletek. 14.03 Mesejáték Benedek Elek írásából. 14.17 Kóruspódium. 15.00 Hírek. Időjárásjelentés. 15.15 Muzsikáló könyvek. 16.15 Gazdasági újságíróké a szó. 16.20 Magyar nóták. 17.00 Hírek. Nemzetközi lapszemle. 17.10 Hangverseny a stúdióban. Hidi Péter hegedül. Sziklai Erika énekel. 17.40 Beszélgetés a beruházások új rendszeréről. 18.00 Reiner Frigyes vezényel. 18.29 Könnyűzenei híradó. 19.00 Esti krónika. 19.30 A Szabó család. 20.00 Népdal csokor. 20.45 Hemingway hangjátékciklusának bevezetője. 21.25 Májusban hallották először — tánczene. 22.00 Hírek. Időjárásjelentés. 22.20 Sporthírek. 22.25 Meditációk. 22.35 Operettrészletek. 23.00 Zenekari muzsika. 24.00 Hírek. Időjárásjelentés. 0.10 Könnyűzene. 0.25 Himnusz.

Petőfi Rádió

4.30—7.57 Azonos a Kossuth Rádió műsorával. 10.00—12.15 Zenés műsor üdülőknek. Közben: 10.00-kor és 12.00-kor hírek. 11.00-kor idegennyelvű időjárásjelentés. 12.15 Barokk muzsika. 13.15 Házunk tája. A Falurádió műsora. 13.35 Balogh Elemér cimbalmozik. 13.47 Vízállásjelentés. 14.00 Kettőtől — hatig... A Petőfi Rádió zenés délutánja. 18.00 Hírek. Időjárás. 18.10 Utry Anna magyar nótákat énekel. 18.21 Kozmosz. Tallózás külföldi népszerű tudományos folyóiratokban. 18.46 Wagner: Lohengrin. Háromfelvonásos opera. Közben: 19.54 Jó éjszakát, gyerekek! 20.00—20.30 Esti krónika II. 21.54—21.57 Lélektől lélekig. Tóth Árpád verse. 23.00—25.15 Hírek. Időjárás.

TELEVÍZIÓMŰSOR

Magyar televízió

17.58 Hírek. 18.05 A Magyar Hirdető műsora. 18.15 Cirkusz mindenhol. Amerikai filmösszeállítás. 18.35 Uj könyvek. 18.40 Gyermek műkedvelő művészeti fesztivál. 19.20 Ajánlás fiataloknak. 19.50 Esti mese. 20.00 Tv-híradó. 20.20 A százegyedik szenátor. Tv-film. I. rész. 21.10 Montreux-i Fesztivál, 1967. Autórevü. Csehszlovák zenés film. 21.40 Arcképek, találkozások. Ferenczi Béni. (Ism.) 22.10 Tv-híradó, II. kiadás.

Jugoszláv televízió

17.30 Heti szemle albán nyelven. 18.00 Hírek. 18.10 Kedden este. 18.30 Telesport. 19.10 Turizmus. 19.40 Hirdetések. 19.54 Jó éjszakát, gyerekek! 20.00 Tv-híradó. 20.30 Hirdetések. 20.38 Dokumentumfilm. 20.45 Játékfilm. 22.15 Hírek.

Román televízió

17.00 Legkisebbjeinknek. 17.30 Egyszer volt... 18.00 Gyermekműsor. 19.00 Robin Hood. Sorozatfilm. 19.50 Városok. 20.00 Szórakoztató műsor. 21.30 Panoráma.